

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดสมุทรปราการ

**Academic Leadership of School Administrators According to
Teachers' Perceptions under the Local Government
Organization in Samut Prakan Province**

พงศ์เทพ เข้ม้นกสิกรรมและ ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Pongthep Kamentkasikum and Pavida Tharasrisutti

Ramkhamhaeng University, Thailand

Corresponding Author, E-Mail: pongthep_science23@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดสมุทรปราการ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดสมุทรปราการ จากการเปิดตารางของ Cohen, Manion and Morrison โดยการแบ่งประชากรตามสัดส่วน เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 132 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ กำหนดตามแบบวัดโดยวิธีของ Likert Scale สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติการทดสอบค่าที และการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงนำค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ไปทำการทดสอบโดยวิธีของ Scheffe ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูมีการรับรู้ต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการรับรู้ต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ และด้านการจัดการเรียนการสอน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีการรับรู้มากกว่าครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี 3) ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีการรับรู้ต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการจัดการเรียนการสอน มีความแตกต่าง

กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10 ปีขึ้นไป มีการรับรู้มากกว่าครูที่ประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 5 – 10 ปี

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำทางวิชาการ; ผู้บริหารสถานศึกษา; การรับรู้ของครู

Abstracts

The purposes of this research were to study and to compare academic leadership of school administrators according to teachers' perceptions under the local government organization in Samut Prakan Province. Cohen's Tables (Cohen, Manion and Marrison, 2011 : 147) and stratified random sampling were applied to select research sample which consisted of 132 teachers classified by educational level and work experience. The tool in this research is a questionnaire composing of rating scale 5 levels determined by the Likert Scale method. Data were analyzed by using mean, Standard deviation , t-test and one-way ANOVA test. When statistically significant differences were found at .05 level and mean scores were taken individually, the pair of average were continually tested by the Scheffe's method. The results of this research were (1) teachers perceived the academic leadership of the school administrators under the local government organization In Samut Prakan Province at a high level for each aspect; (2) teachers with different educational levels perceived the academic leadership that promoting academic climate and teaching and learning management were different at .05 level of significance; (3) teachers with different work experience perceived the academic leadership that teaching and learning management was different at the .05 level of significance and teachers with more 10 years of work experience perceived the academic leadership more than teachers with 5 - 10 years of work experience.

Keyword : The Academic Leadership; The School Administrators; The Teacher awareness

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข ในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศเพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบ เศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัต การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยให้มีทักษะความรู้ความสามารถ และสมรรถนะ ภายใต้แรงกดดันภายนอกจากกระแสโลกาภิวัตน์ และแรงกดดันภายในประเทศที่เป็นปัญหาวิกฤตที่ประเทศต้องเผชิญ เพื่อให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดี สังคมไทยเป็นสังคมคุณธรรม จริยธรรม และประเทศสามารถก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้วรองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งในปัจจุบันและอนาคต

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นพฤติกรรมกรกระทำหน้าที่ตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ในการชี้นำหรือโน้มน้าวใจข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้เข้าใจและเกิดความตระหนักในการรวมพลังและประสานสัมพันธ์เพื่อพัฒนางาน

วิชาการและวิชาชีพที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาประกอบด้วยพฤติกรรมด้านการอำนวยความสะดวกในการพัฒนาวิสัยทัศน์ การนิเทศและการติดตามการนำหลักสูตรไปใช้ การสร้างความมั่นใจในเกณฑ์การประเมินการใช้เทคโนโลยีและข้อมูลที่หลากหลายในการพัฒนา การสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน การสร้างและพัฒนาศักยภาพการเป็นผู้นำของบุคลากร และการเสริมสร้างความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นการแสดงบทบาทหน้าที่อย่างสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถโน้มน้าว จูงใจ ใช้วิธีนำให้บุคลากรในสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องเข้าใจและตระหนักในจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่มารวมพลังและประสานสัมพันธ์กันให้เกิดคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและคุณภาพของผู้เรียน อันเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

อย่างไรก็ตามโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดสมุทรปราการ ยังพบปัญหาในการบริหารงานวิชาการที่ยังไม่ประสบผลสำเร็จเช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนต่ำ ดังที่ปรากฏในรายงานผลการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2561 โดยสรุปพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจากการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับสังกัด ในรายวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษ

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจจะศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อนำผลการวิจัยครั้งนี้เป็นข้อมูลในการพัฒนาปรับปรุงภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดต่อองค์การในการจัดการเรียนการสอนนำไปสู่การพัฒนาประเทศชาติในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดสมุทรปราการ
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดสมุทรปราการ โดยจำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ระเบียบวิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติงานโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2563 จำนวน 200 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2563 จำนวน 132 คน โดยใช้วิธีการการกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 จากการเปิดตารางของ Cohen (Cohen, Manion and Marrison, 2011 : 147) โดยการแบ่งประชากรตามสัดส่วนเพื่อให้ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ .60 – 1.00 และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) พบว่าค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่า .97 โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคล มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check List) ได้แก่ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดสมุทรปราการ ลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scales) 5 ระดับ มีทั้งหมด 4 ด้าน ๆ ละ 10 ข้อ รวมจำนวน 40 ข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง จำนวน 132 ฉบับ และผู้วิจัยจึงเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับมาด้วยตนเองได้จำนวน 132 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00 ของแบบสอบถามทั้งหมด ทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

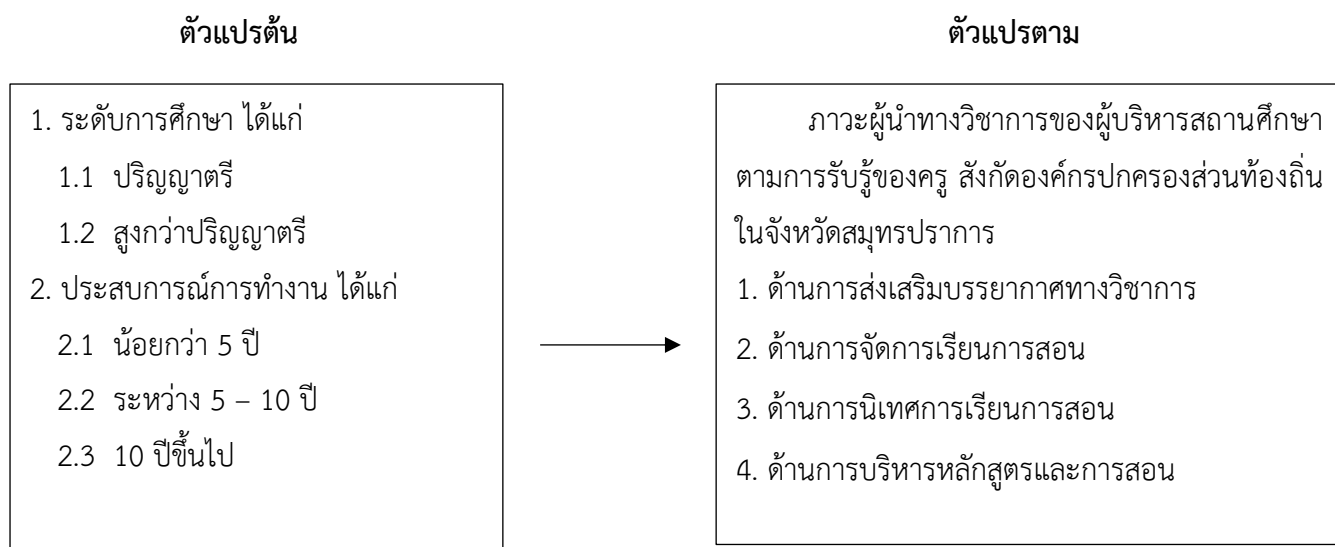
2. ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดสมุทรปราการ โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : SD)

3. เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามระดับการศึกษา สถิติที่ใช้ คือการทดสอบค่าที (t-test)

4. เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานใช้การวิเคราะห์ความ

แปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) หากพบว่ามีค่าความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's method)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดสมุทรปราการ ได้ผลการวิเคราะห์ ดังตาราง 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดสมุทรปราการ ในภาพรวมและรายด้าน

(n=132)			
ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ	4.29	0.44	มาก
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.33	0.48	มาก
3. ด้านการนิเทศการเรียนการสอน	4.21	0.54	มาก
4. ด้านการบริหารหลักสูตรและการสอน	4.25	0.53	มาก
รวม	4.27	0.46	มาก

จากตาราง 1 พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.33$) ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ($\bar{X} = 4.29$) ด้านการบริหารหลักสูตรและการสอน ($\bar{X} = 4.25$) และด้านการนิเทศการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.21$)

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน รายละเอียดดังตาราง 2 – 3

ตาราง 2 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี		t	p
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ	4.22	0.45	4.40	0.41	-2.41	0.017*
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.23	0.50	4.49	0.41	-3.21	0.002*
3. ด้านการนิเทศการเรียนการสอน	4.20	0.49	4.21	0.61	-0.14	0.889
4. ด้านการบริหารหลักสูตรและการสอน	4.23	0.51	4.27	0.56	-0.40	0.687
รวม	4.22	0.46	4.35	0.45	-1.56	0.121

* $p < .05$

จากตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการรับรู้ต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านที่ 1 ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ และด้านที่ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีการรับรู้มากกว่าครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดย ภาพรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา	ประสบการณ์ในการทำงาน			F	p
	น้อยกว่า 5 ปี	ระหว่าง 5-10 ปี	10 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$		
1. ด้านการส่งเสริมบรรยากาศ ทางวิชาการ	4.29	4.16	4.35	2.21	.113
2. ด้านการจัดการเรียนการ สอน	4.31	4.16	4.42	3.75*	.026*
3. ด้านการนิเทศการเรียนการ สอน	4.29	4.09	4.24	1.26	.286
4. ด้านการบริหารหลักสูตร และการสอน	4.30	4.12	4.30	1.60	.206
รวม	4.30	4.13	4.33	2.35	.099

*p < .05

จากตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีการรับรู้ต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดสมุทรปราการ โดย ภาพรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการจัดการเรียนการสอน ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10 ปีขึ้นไป มีการรับรู้ต่อการจัดการเรียนการสอน มากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 5 – 10 ปี มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงนำค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ไปทำการทดสอบ โดยวิธีของเชฟเฟ (Sheffe's method)

อภิปรายผลการวิจัย

1. ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ครูมีการรับรู้ต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบันมีการศึกษาในระดับปริญญาโทด้านการบริหารการศึกษา โดยได้รับการอบรม พัฒนาศักยภาพผู้บริหารอย่างเข้มจากหน่วยงานต้นสังกัดก่อนเข้ารับตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งจำเป็นต่อการบริหารงานอย่างมาก จนถือเป็นหัวใจของการบริหารงานและมีความสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนตามธรรมชาติที่เต็มตามศักยภาพ อีกทั้งความสามารถในการ

บริหารจัดการหลักสูตรที่เป็นสากล ส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการของโรงเรียน โดยอาศัยเทคโนโลยีกับนวัตกรรมใหม่มาเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้สูงขึ้นตามมาตรฐานการศึกษา ต้องยึดหลักที่ว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนทุกคนมีความเป็น ภาวะผู้นำทางวิชาการที่จะนำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จต้องประยุกต์ใช้ความรู้ ความเข้าใจ เพื่อการพัฒนาการเรียนการสอนให้เป็นไปตามมาตรฐานและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การดำเนินการให้บรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายและจุดหมายของการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับสาธิตา เรือนทพ (2560 : 81) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในอำเภอสรนครบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท เขต 1 ได้กล่าวว่า ปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษามีการศึกษาสูงขึ้น โดยเฉพาะในระดับปริญญาโททางการบริหารการศึกษา ผ่านการอบรมจากสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา มีการอบรมเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ มีการพัฒนาศักยภาพของตนเองด้วยวิธีการที่หลากหลายจึงมีหลักการและกระบวนการในการกำหนดภารกิจของสถานศึกษา การส่งเสริมบรรยากาศในการจัดการเรียนการสอน การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาระบบการนิเทศภายใน และสอดคล้องกับพรชัย อิน้อย (2562 : 65) ได้ศึกษา ความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร ได้กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับการอบรมพัฒนาศักยภาพผู้บริหารอย่างเข้ม จากหน่วยงานต้นสังกัดก่อนเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา นอกจากนั้นผู้บริหารยังมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอในการเข้ารับการอบรมสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนผู้บริหารด้วยกัน ให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงโดยเฉพาะด้านข่าวสารเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อนำองค์ความรู้ไปพัฒนางานวิชาการของโรงเรียน โดยร่วมมือกับคณะครูในการติดตามความก้าวหน้าทางการเรียนด้านผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน และนำผลการประเมินมาใช้ในการกำหนดเป้าหมายทางวิชาการของโรงเรียน สื่อสารเป้าหมายให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบ ดำเนินการนิเทศติดตามการจัดการเรียนรู้ของครูให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร สนับสนุนสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ตามความต้องการของครูในการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนเพื่อให้ได้มาตรฐาน ซึ่งโรงเรียนต้องจัดทำรายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและจัดทำแผนยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนรายงานไปยังหน่วยงานต้นสังกัดอยู่เสมอ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถนำอภิปรายได้ดังต่อไปนี้

1.1 ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า ครูมีการรับรู้ต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องให้ความสำคัญด้านการจัดการเรียนการสอนของครู ในปัจจุบันระบบการศึกษามีการพัฒนาองค์ความรู้ไปอย่างรวดเร็วมากทำให้ครูต้องปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง มีนโยบายเชิงรุกที่ส่งเสริมและสนับสนุน โดยมีการกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบอย่างเต็มศักยภาพ ให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ กระตุ้นให้ครูวางแผน เพื่อพัฒนาผู้เรียนทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพ

ด้านความรู้และทักษะที่จำเป็นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงการสอนด้วยวิธีการสอนที่หลากหลายสอดคล้องกับความถนัด ความสนใจของผู้เรียนแต่ละคน เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน สอดคล้องกับปิยธิดา ทาปลัด (2561 : 58) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนนิคมพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 1 ได้กล่าวว่า โรงเรียนมีผู้บริหารที่ส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยวิธีที่หลากหลาย มีการจัดครูอาจารย์เข้าสอนแทนผู้ที่ไม่มาทำการสอน และผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับความถนัด ความสนใจและความแตกต่างระหว่างบุคคล

1.2 ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ครูมีการรับรู้ต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถนำพาสถานศึกษาไปสู่คุณภาพวิชาการได้ต้องมียุทธศาสตร์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการมีการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการในการจัดการเรียนรู้ พัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้ อยากเรียน ผู้บริหารควรสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ในการทำงานถือเป็นสิ่งจูงใจให้กับครูด้วยการตอบแทนครูที่มีความสามารถพิเศษให้มีความก้าวหน้าในวิชาชีพ สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมที่ดีภายในโรงเรียนดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ให้เหมาะสมทั้งด้านตัวครูและผู้เรียนตลอดจนจัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับเพ็ญภา พลัฒิม (2559 : 74) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานสำคัญเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา โดยเฉพาะการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของโรงเรียนและเป็นเครื่องชี้วัดที่สำคัญยิ่งถึงความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา โดยการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการส่งเสริมบรรยากาศในการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพทำให้การจัดการศึกษาประสบผลสำเร็จ และสอดคล้องกับบาลกีส กาศา (2560 : 89) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอปิ่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 ได้กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเห็นความสำคัญของการจัดสิ่งส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน นอกเหนือจากการเรียนรู้ในห้องเรียน การพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ตรงในการเรียนรู้ อีกทั้งยังเป็นการกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียนอีกด้วย เช่นโครงการจัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีเพื่อสารสนเทศเพื่อการศึกษาตามแนวพระราชดำริ โครงการอุทยานศึกษาวิทยาศาสตร์เพื่อให้ขยายเรื่องเรียนรู้ที่มีคุณภาพและเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ เป็นต้น

1.3 ด้านการบริหารหลักสูตรและการสอน ครูมีการรับรู้ต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษาทุกแห่งได้จัดทำหลักสูตรท้องถิ่น

และหลักสูตรสถานศึกษาใช้เอง มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน มีการกำหนดมาตรฐานคุณภาพแต่ละช่วงชั้นให้เหมาะสมกับการศึกษาของสถานศึกษา ควบคุมสาระการเรียนรู้ และกระบวนการเรียนรู้ ผู้บริหารควรกำหนดให้มีแผนการจัดการเรียนรู้และการจัดตารางเวลาที่ถูกต้องเหมาะสมจัดทำเอกสาร มีสื่อการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ มีการประเมินหลักสูตรเพื่อนำมาสู่การปรับปรุงพัฒนา อีกทั้งให้ความสำคัญของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน เน้นความสามารถและคุณภาพในการสอนของครูมีความสามารถในการนิเทศการสอนของครูประเมินผลการเรียนการสอนของครู ซึ่งสอดคล้องกับ เสาวภาพันธ์ ศรีประเสริฐ (2560 : 28) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา ได้กล่าวว่า ผู้บริหารมีการประสานการใช้หลักสูตรให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องจุดหมาย โครงสร้างของหลักสูตร การจัดทำเอกสาร สื่อการเรียนการสอนประกอบหลักสูตร การประเมินหลักสูตร การพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อการจัดการเรียนการสอนในระดับห้องเรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์

1.4 ด้านการนิเทศการเรียนการสอน ครูมีการรับรู้ต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีทักษะและตระหนักถึงความสำคัญในการนิเทศการสอนอยู่ตลอดเวลา การนิเทศการสอนเป็นภาระหน้าที่เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษา มีการดำเนินการวางแผนการนิเทศ และการประเมินการสอนของครูอย่างเป็นระบบ โดยยึดหลักประชาธิปไตยเป็นการนิเทศแบบกัลยาณมิตร สร้างความสัมพันธ์อันดีต่อคณะครูและกระตุน ชี้แนะ ให้ความช่วยเหลือพัฒนาครูให้มีความคิดสร้างสรรค์ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนของครู เพิ่มคุณภาพระดับการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพเป็นไปตามเป้าหมายของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับลัดดาวัลย์ เชื้อพล (2560 : 48) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สหวิทยา เขตระยอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ได้กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะในการนิเทศการสอนที่ดี มีการนิเทศในห้องเรียนเพื่อ ช่วยเหลือครูในการปรับปรุงการเรียนการสอน ซึ่งเป็นวิธีการที่ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถช่วยเหลือครูให้ปรับปรุงการสอนได้ดีขึ้น การนิเทศการสอนนี้จัดว่าเป็นภาระหน้าที่ที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องปฏิบัติ และเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่จริงใจกับครูและปฏิบัติตนให้เป็นที่น่าไว้วางใจสำหรับครูในสถานศึกษา และสอดคล้องกับสิริพร ทองประเสริฐ (2560 : 43) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทาง วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในอำเภอ แก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ได้กล่าวว่า ผู้บริหารให้การช่วยเหลือ ส่งเสริมสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการจัดการ เรียนการสอนเพื่อให้ครูสามารถปฏิบัติภารกิจการสอนได้ผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย และเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนในอันที่จะเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการเรียนรู้ ให้สูงขึ้นมีกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา

2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบุคลิกภาพที่ดี แต่งกายเรียบร้อย มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีศาสตร์และศิลป์ในการพูดจูงใจโน้มน้าวจิตใจผู้อื่นให้ปฏิบัติตาม สร้างค่านิยมให้สามารถอดทนต่อปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ที่เข้ามากดดันได้ มีความมุ่งมั่นรับผิดชอบ และมีคุณธรรมจริยธรรมในการดำเนินชีวิต คอยช่วยเหลือ สนับสนุนครูในการปฏิบัติงาน และพัฒนาครูโดยการส่งเข้ารับการอบรมพัฒนาอยู่เสมอ เพื่อให้สามารถก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลง ไม่ว่าจะเป็นด้านเทคโนโลยี หรือนวัตกรรม ทางการศึกษาใหม่ ๆ เพื่อให้ครูนำมาปรับใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของตนเองให้เหมาะสม สามารถนำไปทำผลงานเพื่อความสำเร็จก้าวหน้าในหน้าที่การงานของตนเอง สอดคล้องกับเสาวภาพันธ์ ศรีประเสริฐ (2560 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักการศึกษาเมืองพัทยา จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน โดยให้เหตุผลว่าผู้บริหารมีความสามารถพูดจูงใจให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติงานด้วยความร่วมมือประสานสัมพันธ์กันมีความสามารถในการใช้ภาษาคอยโน้มน้าวจิตใจ สร้างค่านิยมและความเชื่อด้วยคำพูดและการกระทำผู้นำจะต้องมีความจริงใจในการพูด สามารถชี้แจงด้วยวาจาให้ผู้ร่วมงานและชุมชนเข้าใจในนโยบาย วัตถุประสงค์ของการบริหารงาน ซึ่งจะช่วยสร้างความสบายใจในการทำงาน และสอดคล้องกับบาลกีส กาชา (2560 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอกรงปินัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาที่แตกต่างกันมองผู้บริหารสถานศึกษาว่าให้การสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูเข้าได้รับการอบรมในการศึกษาหาความรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพและความสามารถของตนเองอยู่เสมอ เช่น การเข้ารับการอบรมเพื่อทำผลงานทางวิชาการหรือการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นส่งผลให้ครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าและวุฒิการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรีจึงมีการรับรู้ต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

ส่วนด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ และด้านการจัดการเรียนการสอน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีการรับรู้มากกว่าครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูที่สอนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมองผู้บริหารสถานศึกษาว่า ในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงที่การศึกษามีการพัฒนาอยู่เสมอ ควรส่งเสริม สนับสนุนให้ครูเข้าได้รับการฝึกอบรมในการศึกษาหาความรู้ เพื่อนำความรู้ที่ได้มานั้นพัฒนาศักยภาพของการเรียนการสอนไปสู่ผู้เรียนและโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งครูที่ได้รับการศึกษาต่อในระดับที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี ย่อมมีความรู้มากกว่าจึงมีการรับรู้ต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับนริรัตน์ เทศกาล (2560 : 64) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในสหวิทยาเขตสตาร์บุช จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษา เขต 17 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงที่มีการศึกษา มีการพัฒนาอยู่เสมอ ครูจึงต้องมีการพัฒนาตนเองตามไปด้วย โดยอาศัยการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น เพื่อนำความรู้ที่ได้มานั้นมา พัฒนาการเรียนการสอนนำไปสู่การพัฒนาให้นักเรียนและโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งผู้ที่ได้รับการศึกษาในระดับที่สูงกว่าระดับปริญญาตรีย่อมมีความรู้มากกว่าและสามารถนำความรู้ที่ได้รับการศึกษามานั้นปรับใช้ในการพัฒนาโรงเรียนต่อไป

3. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูที่มีประสบการณ์ต่างกันทุกคนได้มีโอกาสทำงานกับผู้บริหารคนเดียวกันที่มีเทคนิคการบริหารงานกับครูทุกคนคล้าย ๆ กัน เนื่องจากตัวผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการบริหารงานวิชาการให้บรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษา จึงจำเป็นต้องพัฒนาตนเองให้เป็นคนที่ทันสมัย ภายใต้การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี ข่าวสาร และนวัตกรรมใหม่ ๆ จึงสนใจสนับสนุนครูให้พัฒนาตัวเองในทุก ๆ ด้าน ครูเกิดความรัก เคารพในตัวผู้บริหาร จึงทำให้ครูที่มีประสบการณ์ต่างกันมองว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ปฏิบัติกับครูทุกคน ไม่แตกต่างกันประกอบกับผู้บริหาร ได้รับการอบรมพัฒนาในทุก ๆ ด้าน จึงมองว่าการฝึกให้ครูทำงานเป็นทีมจะส่งผลให้เกิดความสามัคคีในกลุ่มครูด้วยกัน แม้ว่าประสบการณ์ทำงานไม่เท่ากันก็ตาม สอดคล้องกับทัศนคติ วรณประภา (2560 : 36) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสอยดาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารแต่ละสถานศึกษา ได้ผ่านการอบรมก่อนเข้าสู่ตำแหน่งทำให้มี ประสบการณ์ และเห็นความสำคัญของการพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพ จึงสนับสนุนให้ ครูทุกคนเข้ารับการอบรมทางวิชาการเพิ่มมากขึ้น เพื่อนำความรู้ความสามารถปรับปรุง การเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ส่งผลให้คุณภาพ การศึกษาอยู่ในระดับ ใกล้เคียงกัน และสอดคล้องกับวิเชียร วรณภากร (2560 : 39) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำทาง วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน โดยให้เหตุผลว่า ผู้บริหารมีความรู้ ความสามารถสูง เนื่องจากได้รับการอบรมพัฒนาศักยภาพ ความรู้ ความสามารถ ด้านการบริหารงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีสมรรถนะหลัก คือ การมุ่งผลสัมฤทธิ์การบริการ ที่ดี การพัฒนาตนเอง การทำงานเป็นทีม และสมรรถนะประจำสายงาน คือ การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และ การวิจัย การสื่อสาร และการจูงใจ และการมีวิสัยทัศน์ อีกทั้งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาบุคลากรให้มี คุณภาพจึงสนับสนุนให้ครูทุกคนเข้ารับการอบรมทางวิชาการเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้คุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษาอยู่ในระดับใกล้เคียงกัน

ส่วนด้านการจัดการเรียนการสอน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครู ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10 ปีขึ้นไป มีการรับรู้มากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 5 -

10 ปี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูผู้สอนทุกคนล้วนแล้วแต่มีการพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนนั้นได้สนใจเรียน ตั้งใจเรียนในรายวิชาของตน และครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมองผู้บริหารสถานศึกษาว่าให้ความสำคัญกับการปฏิรูปการศึกษา เพื่อยกระดับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและการส่งเสริมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ให้ครูส่วนหนึ่งได้เข้ารับการพัฒนาโดยการฝึกอบรม ประชุม สัมมนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับเสาวภาพันธ์ ศรีประเสริฐ (2560 : 97) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 5 - 10 ปี และครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันมองผู้บริหารที่แตกต่างกัน คือ การเป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจและความสามารถปฏิบัติงานสามารถแก้ปัญหาในงานที่เกิดขึ้น รู้จักวิธีการในการถ่ายทอดและสอนงาน และสอดคล้องกับ (จริญญาภรณ์ ศรีจันทร์ และ จุฬาพรณภรณ์ ธนะแพทย์, 2563 : 321-332) ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งของสถานศึกษาในการเป็นแบบอย่างที่ดีที่จะนำสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพสู่ความสำเร็จ จึงต้องมีคุณลักษณะของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมตามหลักพระพุทธธรรม ได้แก่ มีความซื่อสัตย์ มีความยุติธรรม มีความมุ่งมั่น ขยัน อดทน มีความรับผิดชอบสูง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีภาวะผู้นำสูง เป็นคนกล้าคิด กล้าเปลี่ยนแปลง กล้าตัดสินใจ มีคุณธรรมจริยธรรม มีวุฒิภาวะทางอารมณ์สูง เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้และมีความจริงใจ ในการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จได้นั้นไม่มีทฤษฎีและหลักการใดที่เหมาะสมที่สุดที่สามารถนำมาใช้บริหารได้กับทุกสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ผู้บริหารควรมีการแจ้งรายงานผลการเรียนให้ผู้ปกครองรับทราบความก้าวหน้าของผู้เรียนทุกภาคเรียน และควรส่งเสริมให้มีการจัดสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาที่สวยงามสะอาด ปลอดภัยและเป็นระเบียบเอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารควรติดตามการจัดการเรียนการสอนของครู ตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้หรือบันทึกการสอนของครู โดยส่งเสริม สนับสนุน ให้ครูมีการผลิตสื่อและนวัตกรรมเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
3. ด้านการนิเทศการเรียนการสอน ผู้บริหารควรกระตุ้น ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูเห็นความสำคัญของการนิเทศการสอน ครุณาผลการนิเทศมาพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานวิชาการของตน และตรวจเยี่ยมชั้นเรียนและสังเกตการณ์ เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอน

4. ด้านการบริหารหลักสูตรและการสอน ผู้บริหารควรมีการกำกับ ดูแล ติดตามให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และควรส่งเสริมให้ครูมีการแลกเปลี่ยนความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและประสบการณ์ในการพัฒนาการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษารูปแบบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป ควรมีการศึกษาพฤติกรรมที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาสถานศึกษาต่อไป
2. ควรมีการศึกษาพฤติกรรมที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาสถานศึกษาต่อไป
3. ควรศึกษาเปรียบเทียบเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาที่ได้รับการคัดเลือกหรือได้รับการประกาศเกียรติคุณด้านต่าง ๆ เช่น โรงเรียนดีเด่น โรงเรียนพระราชทาน เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- จริญญาภรณ์ ศรีจันทร์ และ จุฬพรณภรณ์ ธนะแพทย์ (2563). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมตามหลักพุทธธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา. *Journal of Modern Learning Development*, 5 (5), 321-332.
- ทัศนาวรรณประภา. (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสอยดาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นริรัตน์ เทศกาล. (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในสหวิทยาเขตสตาร์บุษ จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บาลีส กษา (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอกองบินัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1. การค้นคว้าอิสระบัณฑิตวิทยาลัยสาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ปิยธิดา ทาปลัด. (2561). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนนิคมพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.

- พรชัย อิน้อย. (2562). *ความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร. การศึกษาอิสระสาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง*
- เพ็ญภา พลัณณิม. (2559). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.*
- ลัดดาวัลย์ เชื้อพลบ. (2560). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สหวิทยาเขตระยอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- วิเชียร วรรณภากร. (2560). *การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- สาธิตา เรียนทัพ. (2560). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครูในอำเภอสรรคบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท เขต 1. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.*
- สิริพร ทองประเสริฐ. (2560). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- เสาวภาพันธ์ ศรีประเสริฐ. (2560). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักการศึกษาเมืองพัทยา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- Cohen, Louis.; Manion, Lawrence; & Morrison, Keith. (2011). *Research Method in Education*. (7th ed). New York : Morrison.